

MELISSA FEBOS

MITÄ ON
OLLA TYTTÖ

Suomentaja Suvi Kauppila

otena

Englanninkielinen alkuteos *Girlhood*

FILI – Kirjallisuuden vientikeskus on tukenut tämän teoksen kääntämistä.

F I L I FINNISH
LITERATURE
EXCHANGE

Copyright © Melissa Febos 2021

First published in the United States 2021

Suomenkielinen laitos © Atena / Kustannusosakeyhtiö Otava 2023

Atena

Jyväskylä

atena.fi

ISBN 978-951-1-46070-1

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2023

*Äidille, jolle olen ikuisesti kiitollinen
ja joka opetti minulle kaiken.*

Tuhoaminen on siten aina myös entistämistä – siis sellaisen kategorijoukon tuhoaminen, joka tuottaa keinotekoisia jaotteluja muuten yhtenäiseen ontologiaan.

JUDITH BUTLER: *HANKALA SUKUPUOLI*

(suom. Tuija Pulkkinen & Leena-Maija Rossi)

Haluan sanoa: ei kenenkään, joka koettaa kantaa vastuun identiteetistään, pitäisi olla noin yksin. Täytyy olla niitä, joiden joukossa soturitkin voivat pysähtyä itkemään. (Kokoan sinulle tämän oudon, vihaisen paketin ja sidon sen rakkaudella.) Taisit uskoa, ettei sinulle ollut sellaista paikkaa, eikä silloin ehkä ollutkaan, ehkei vielääkään ole; mutta meidän on tehtävä se olevaksi, meidän jotka haluamme tuhota tuskan ja muuttaa historian lait; sillä muutoin *annamme itsemme pois*.

ADRIENNE RICH: ”SOURCES”

Sisällys

Esipuhe	11
Prologi: Arpeuttaminen	13
Harjuhautoja	18
Peilitesti	33
Wild America	78
Tunkeutumisia	103
Thesmoforia	130
Kiitos kun huolehdit itsestäsi	147
Les Calanques	204
Kiitokset	235
Lähteitä	237

Esipuhe

Tarina meni näin: Olin onnellinen, joskin outo lapsi. Murheista huolimatta olin turvassa ja minua rakastettiin. Raju käänne tapahtui kymmenen tai yhdentoista vuoden iässä, kun lapsuuteni muuttui selvästi *tyttöydeksi*. Kaikki tietävät nuorten ja etenkin tyttöjen kapinoivan. Minun tyttöyttäni varjosti kuitenkin pimeys, jota murrosiän kapina ei riitä selittämään. Jälkikäteen olen vuosien ajan pohtinut, mikä minussa oli vialla. En ansainnut sellaista kidutusta.

Kokemukseni tuntui aikanaan sanoin kuvaamattomalta, mutta enää en usko tyttöinä olemisen kivun tai pimeyden olevan mitenkään poikkeuksellista. Monelle tyttöys on pimeämpää aikaa kuin usein haluaisimme tunnustaa. Tyttöinä omaksumme tarinan itsestämme – mikä on arvomme, mikä on kaunista, mikä haitallista ja mikä normaalia. Opimme asettamaan toisten tunteet, mukavuuden, näkemykset ja vallan etusijalle. Tämä mielen kouliintuminen voi saada meidät tukahduttamaan monia osia itsestämme, vihaamaan ja kohtelemaan kaltoin omaa kehoamme sekä valvomaan toisten tyttöjen käytöstä. Saatamme omaksua elinikäisen arvomaailman, jossa turvallisuutemme, onnellisuutemme, vapautemme tai nautintomme ovat toissijaisia. Kuuluin viimeisiin tyt-

töihin, joihin internet ei ehtinyt vaikuttaa. Havaintojeni mukaan nuoret kohtaavat kuitenkin edelleen samanlaisia haasteita.

Uskoin vuosia, että indoktrinaatiota oli lähes mahdotonta purkaa. Pelkkä tiedostaminen ei riittänyt. Olen kuitenkin huomannut, ettei tehtävä ole niin mahdoton kuin epäilin. Samalla tavoin kuin voin opettaa mieleni ja kehoni tekemään yhteistyötä säännöllisillä harjoitteilla, jotka lopulta yhdistyvät kehitettäväksi taidoksi – tennispallon heittämiseksi, lauluksi, kestävyysjuoksuksi tai kirjoittamiseksi – voin myös harjoittaa mieltäni toimimaan *omien* arvojeni mukaisesti (ja toisinaan huomaa, mitä ne oikeastaan ovat). Ehdollistaminen on aina työlästä, tarkkaa ja tiukkaa keskittymistä vaativaa. Se ei onnistu yksin.

Tämän kirjan kirjoittaminen on osaltaan auttanut minua korjaamaan tarinaa tyttödestäni sekä antanut minulle keinoja löytää itseni jälleen. Olen voinut samaistua toisten naisten tarinoin. Tavallisuutemme havaitseminen on itsessään ollut korjaavaa. Kirjoittaminen on aina ollut tapani sovittaa eletyt kokemukseni niitä kuvaaviin narratiiveihin (joita ei välttämättä ole). Toivon, että nämä esseet tekevät osan työstä puolestasi.

Melissa Febos
New York
Maaliskuu 2020

PROLOGI

ARPEUTTAMINEN

1. Ensin polvet. Ne osuvat sepeliin, katuun, reunakivetyksen kaareviin lanteisiin. Kipu on kirkas valonvälähdys, joka hukkuu Vegan väreihin, sitten Halley'n komeetan – palavan juovan pilvien takana. Isäsi nostaa sinut kohti taivasta, sanoo: *Katso*. Sanoo: *Muista tämä*. Tuijotat ylöspäin, pieni eläin *abuelan* antamassa pinkissä mekossa, likaisissa tennareissa, polvet verillä.

2. Uuni on silmien korkeudella ja kyynärvartesi palohaavojen raidoittamat. Niiden kertojen summa, kun olet kurkottanut liian ylös. Oletko pelkkä lapsi vai Einsteinin hulluuden määritelmä? Pidät jäljistä itsessäsi. Äitisi taas kiljaisee pudottaessaan mustikkapiirakan samalta korkeudelta, uppoaa sen huikeaan hurmeiseen sotkuun juuri ennen kuin isäsi lähtee jälleen sata-masta. Voi kuinka raidoittaisit lattian omalla polttavalla hillokkeellasi. Pysyt suljettuna, sinä leivinuuni, pikku teepannu. Täytyt, muttet koskaan tyhjene. Pysyt raidallisena.

3. Sitä sanotaan homotestiksi. Tiedätkö, mitä homo tarkoittaa? Tiedätkö, että olet osittain poika? Hiero lyijykynän vaaleanpunaista päätä kämmenselkääsi, kunnes pyyhkiydyt pois. Pojat lyövät tahtia ringissä, kun vuodatat verta. Koulun jälkeen äiti-

si järkyttynyt ilme pelottaa sinua, mutta myöhemmin olet iloinen, että hän näki kuoriutuneen vaaleanpunaisen – näki, että se oli osa sinua.

4. Paras ystäväsi saa raajasi kukkimaan mustelmia – käsi-
vartta vääntämällä, nipistämällä, hampailla ja huulilla, kalpeat
rystyset kaivautuvat reiteesi. Hänen sormenkyntensä veistävät
sinua, kerran pysyvästi. Vain kehosi sävähtää. Tunnistat tar-
peen kaiverruksiin. Baseballharjoitusten jälkeen yhä piikkareis-
sa hän painaa suunsa kaulaasi vasten kotisi alakerrassa ummeh-
tuneen peiton alla. Olet pettynyt, kun hänen kuumat huulensa
eivät jätä jälkeä.

5. Äitisi näkee sinun katselevan poikaa baseballjoukkueessasi.
Hän ei koskaan tapaa ensirakkauttasi, kapverdeläistä poikaa,
jolle hädin tuskin puhut. *Verdeläinen, vebreä*, kuiskaat jano-
ten ääniä, jotka täyttävät suusi. *Mikä sinä olet*, hän kysyy ku-
ten niin monet aiemmin. Kuiskaat *taivaansini, figlia, Melitta,*
querida. Et ole mitään, vain rantaa vasten paiskautuva sirpale.
Vain pieni eläin, joka viskataan mereen. Ostarin takana break-
dance-tanssijat kieppuvat pahvilevyillä, ja hän heittää poikien
kehästä kiven, joka osuu kasvoihisi. Suu veressä soitat isälle-
si puhelinkopista. Baseballia iltahämärissä? *Tiedät ettei pitäisi*,
hän sanoo, vaikka on ylpeä. Hän on valmentanut joukkueitasi
nappulaliigasta lähtien. Hän käärii kylmäpakkauksia keittiö-
pyyhkeisiin ja laittaa sinut painamaan niitä uutta arpea vasten.
Silmäsi mustuvat joka tapauksessa.

6. Pukuhuoneessa hiot täydelliseksi taidon vaihtaa vaatteet
riisuutumatta. Kehosi on vartioimasi salaisuus, se on valkoinen
kani ja sinä taikuri, joka saa sen katoamaan. Muista: Tätä hui-
jausta on vaikeaa lopettaa. On hankalaa pitää joitakin salaisuuk-
sia eikä toisia. Riennä kentän poikki, unohda kehosi kuten vain
tällaiset hetket sallivat, ja kurota kohti palloa, joka saa kivun leis-
kahtamaan kädessäsi. Näetkö, mitä tapahtuu, kun unohdat itsesi?
Parempi valita kipu kuin antaa sen valita sinut.

7. Pienessä kylpyhuoneessa isäsi talossa työnnät sormet suuhusi, kunnes hikihelmet kihoavat ihollesi ja kurkkusi käy kitkeräksi. Koko päivän hierot kieltäsi rikkoutunutta ientä ja purtua rystystä vasten. Tunnet kipua päiväkausia, mutta se on katoavaista. Valitset kivun, ja sitten se valitsee sinut.

8. Kuudentoista ikäisenä ajelet pääsi ja olet pettynyt, kun yksikään jalkakäytävän reuna tai seinä tai kivi ei ole muuttanut sen täydellistä pyöreyttä. Saat tyydytystä isäsi pettynystä ilmeestä. Kun hankit nenälävistyksen, hän sanoo, ettei kukaan enää näe kasvojasi sen häikäisyltä. Et kerro, että se on tarkoituskin. Katsoessaan sinuun hän näkee ainoastaan kantamasi viestin. Se on kirjoitettu kielellä, jota hän ei koskaan opettanut sinulle, ei espanjaksi vaan hänen lapsuutensa toisella kielellä, joka jättää jälkiä. Lopetat baseballin ja muutat pois hänen luotaan.

9. Kehossasi on nyt kaksikymmentäkolme reikää kymmenen sijaan. Et soita enää takaisin isällesi. Et kuuntele hänen jättämiään viestejä. Öisin kosketat jokaista aukkoa ja piirrä kehosi tähtikuvion: Lyyra, Vaaka, Otava, välkähtelevä Vega, kaksoistähti Mizar, sinä valon astia, hevonen ja ratsastaja. Nuolet sormiasi ja työnnät ne sisälle, nykäiset näitä suita ja muita, ihosolmuja sinun ja sinun ja sinun välillä.

10. Katsot pois päin, kun rakastajasi liu'uttaa neulan kyynärtaipeeseesi ensimmäistä kertaa. Hikikarpalot kihoavat ihollesi ja kurkkuusi nousee kitkerä maku. Valitset tämän – tämän kalpean pojan, tämän uuden aukon, tämän täytteen, tyhjyyden, orpouden – kunnes se valitsee sinut.

11. Isäsi antoi sinulle kerran kuvakirjan solmuista. Selkämystä kiersi sileä köysi. *Puolipolvi, kahdeksikko, siansorkka, paalusolmu, ankkurisolmu, vetosolmu*. Kun sidot jonkun ranteet ensi kertaa, muistat ainoastaan merimiessolmun, mutta se riittää. Kun mies maksaa sinulle ensi kertaa saadakseen sitoa ranteesi, hän ei erota oikeaa vasemmasta. Pelkkä tuplarusetti, pudotus kaninkoloon, ei katoaminen. Joka kerta lipeät pois – puristuneet hermot,

vaaleanpunertavat reidet, vahatähdet pimeiden osien sinetteinä. He työntävät sormensa suuhusi ja nykivät, kunnes kehosi helmeilee hikeä ja kurkkuusi nousee karvas maku. Valitset heidät, kunnes he valitsevat sinut.

12. Hänessä on saalista ja saalistajaa kuten sinussakin. Öisin hän taipuu kaarelle sinua vasten, laulaa kareilevan huokauksen tyynysi poikki. Nukkuessasi palat, hehkuva kekäle, ja kostutat lakanat. Heräät rinta kosteana, sydän rumpuna, ja kuuntelet hänen itkuaan. Puristat hänen väriseviä käpäliään. Hänkin pelkää omaa lajiaan ja lähestyy hampaat edellä. Heittäytyt hänen tappeluihinsa – hammas vasten rystysiä, katu vasten polvia, etkä koskaan päästä ääntäkään, unohdat itsesi ainoastaan tällaisina hetkinä. Jälkeenpäin kosketat jokaista aukkoa tärisevin käsin, piirrä tämän eläimen tähtikuvion: Sirius, koirantähti, Polaris, ja sinä kuin Orion verisine käsinesi. Nypit kivensirut polvistaasi, irvistät aina puristaessasi kätesi nyrkkiin, mutta hän tekee sinusta metsästäjän.

13. Sinä vuonna, kun isäsi lähtee satamasta viimeisen kerran, vedät neulan ulos. Kehosi helmeilee hiestä ja kurkkusi on kitkerä. Nukkuessasi palat ja heräät märkänä ja vapisevana. Muista tämä supernova, sinä musta aukko, kosminen sirpale, ulos valuva pimeä aine. Kun se on ohi, olet kuoriutunut vaaleanpunaiseksi ja kipu on välkähtelevä kirkas valo, jossa näet kaiken.

14. Et valitse häntä, mutta hän löytää sinut, sileä sirpale, ja vetää sinut luokseen. Rakastuneena hiuksesi ja sormenkyntesi kasvavat luunkirkkaina, vahanvalkoisina, neulanohuina, kunnes repeävät irti ja putoavat.

Pakenet. Merkitty olento, juokset kunnes polvesi sykkivät, varpaankynnet löystyvät, kallon kulho kallistuu auki. Heität itsesi häntä vasten. Kulutat itsesi pois. Hohdat kuumana kekäleenä hänen käsissään. Yöllä hän koskettaa jokaista aukkoa, piirtää palavan kehosi tähtikuvion, ja kun jätät hänet, viilenet vihdoin.

15. Tällä kertaa valitset neulan ja käden, joka sitä pitelee. Kaiverrat sen minkä haluat muistaa olkaasi, lanteeseesi, kyynärtaipeeseesi. Kaiverrat itsesi paperille. Nämä eivät ole salaisuuksia, mutta ne pidetään. Paljastat uudet jäljet, eikä isäsi sano mitään, mutta hän katsoo sinua. Sinäkin katsot, ja vihdoin molemmat näette. Kefeus ja Andromeda, Mizar ja Alcor, Zeus ja Athene, te kaksoisolennot, tähti ja sekstantti, navigoija ja horisontti. Piirrä menneisyytenne tähdistön ja yhdistät taivaankappaleenne pisteet. Tämä on taivaallinen sydämesi. Valitset sen, ja se valitsee sinut.

Harjuhautoja

I

”Mistä pidät?” miehet kysyivät. ”Sylkemisestä”, minä vastasin. Sanan sanominenkin tuntui pahimmalta mahdolliselta kiroamiselta. Minun oli harjoiteltava, jotten säpsähtäisi, katsoisi pois päin tai hymyilisi hyvitykseksi sanottuani sen. BDSM-dungeonin hämärissä huoneissa voitin taipumukseni pyytää anteeksi. Opin säilyttämään katsekontaktin. Opin julmuuden nautinnon.

Se ei tietenkään ollut oikeaa julmuutta. Asiakkaani maksoivat 75 dollaria tunnilta saadakseen leikkiä omaa alistumistaan. Seksiala on palveluala, ja minä tarjoilin nöyryytystä tilauksesta. Näytelmä oli kuitenkin oleellinen. En olisi voinut silloin tai nykyään kuvitella sylkeväni jonkun haluttomille kasvoille. Mutta jos mies oli maksanut siitä...

He polvistuivat jalkoihini. He ryömivät alastomina kiiltävien puulattioiden poikki. He anelivat saadakseen koskettaa minua ja rukoilivat anteeksiantoa. Kieltäydyin. Kumarruin heidän kaipeavien kasvojensa ylle ja keräsin kosteutta suussani. Sylkäisin. He sävähtivät rajusti ja puristivat silmänsä kiinni. Isku säteili kehoni läpi, asettui ja paisui sitten joksikin muuksi.

”Vihaatko miehiä?” minulta kysyttiin toisinaan.

”En ollenkaan”, vastasin.

”Saat varmaan purettua paljon vihaa tuolla tavalla”, minulle sanottiin.

”En ole koskaan vihainen sessioiden aikana”, sanoin. Seli-tin usein, että dominan hyödyllisin työkalu oli hyvin kehittynyt empatiakyky. En myöntänyt yhdellekään uteliaalle vieraille saati itselleni, etteivät empatia ja viha sulje toisiaan pois.

Olemme kaikki omien motiiviemme epäluotettavia kertojia. Tunne ei todista jonkin olemassaoloa tai olemattomuutta. Tiedostetut tunteet ovat epätäydellinen kartta kokemustemme jättämistä psyykkisistä jäljistä. Ne ovat sotkuinen valikoima ker-ran, kahdesti, kolmesti etäännytettyjä tunteita ja usein oireita siitä, mitä emme anna itsemme tuntea. Tunteet eivät ole *Koti-opettajattaren romaanin* ullakolle lukittu Bertha Mason, vaan hänen lattialautojen läpi vuotavat huutonsa, tuli jonka hän sy-tyttää nukkuessamme ja märkä yöpaita, jolla se sammutetaan.

Vakuutin, etten saanut sylkemisestä lainkaan seksuaalista mielihyvää. Ainoastaan psykologista. Nyt tämä kahtiajako vai-kuttaa vähintäänkin hataralta. Miten nautinnon saaminen siitä, että antaa sylkeään toisen nälkäiseen suuhun, ei ole seksuaalista? Minun oli erotettava tuo halu siitä, mitä tunsin rakastajan kanssa. Halusin irrottaa väkivallan nautinnon seksin tuomasta nau-tinnosta. Niin ei kuitenkaan todellisuudessa tapahtunut.

Sanoin, että viehätys piili rajojen rikkomisessa. Miehisen valta-aseman omaksumisessa. Tunsin riemua tehdessäni sekä kulttuurini että omatuntoni kieltämiä asioita, joita en olisi koskaan tehnyt oikeasti. Uskoin omiin selityksiini, vaikka niistä on jälkeenpäin helppoa löytää aukkoja.

En halunnut olla vihainen. Miksi olisin ollut? Asiakkaani et-sivät katarsista käymällä läpi lapsuustraumojaan. He olivat men-neisyyden ja heiltä voiman vieneiden ihmisten panttivankeja. Minä en ollut kenenkään vanki – en halunnut edes ajatella sitä. Halusin olla ainoastaan vahva, utelias ja valta-asemassa. En ha-lunnut nautintoni olevan minkäänlainen lunastus. Lunastaa voi

vain asian, joka on jo viety tai menetetty. En halunnut myöntää, että joku oli vienyt minulta jotakin.

Pojan nimi oli Alex. Hän asui metsäiseltä tieltä haarautuvan pitkän, päällystämättömän pihatien päässä, ja perheeni asui saman tien varrella. Kotimme sijaitsivat Deep Pond -järven töyräällä kymmenen minuutin kävelymatkan päässä toisistaan. Monien Cape Codin järvien tapaan järvemme oli muodostunut noin 15 000 vuotta sitten, kun jäälohkare irtosi sulavasta jäätiköstä ja pureutui syvälle jähmettyvään maahan, josta tulisi takapihani. Jäälohkareen sulaessa syvä painanne täyttyi vedellä, ja harjuhaudaksi kutsuttuun painanteeseen syntyi järvi.

Vaatimattomasta ympärysmiitastaan huolimatta järvemme oli enimmillään viisitoista metriä syvä. Minä, veljeni ja kaikki järven rannalla asuvat lapset vietimme kesät vedessä.

Jahtasimme toisiamme keksimissämme leikeissä, ja vesi väärästi onnelliset kiljaisimme. Uin usein syvimpään kohtaan – en järven keskelle, vaan vasemmalle laidalle – ja poljin vettä sen sydänontelon yläpuolella. Kesällä aurinko lämmitti pinnan kylpyvedeksi, mutta hieman syvemmällä vesi muuttui kylmäksi. Kasvot lämpiminä kauhoin käsivarsillani, annoin jalkojeni roikkua kylmemmässä syvyydessä ja värisin. Viisitoista metriä oli korkeampi kuin yksikään kaupungin rakennus, enemmän kuin kymmenen minua päästä varpaisiin mitattuna. Olisin voinut uida järvestä koko elämäni tietämättä koskaan, mitä sen pohjalla oli.

Kymmenvuotiaana ilmoitan päiväkirjamerkinnässäni: ”Alex tuli tänään meille ja ui meidän kanssamme. Hän taitaa tykätä minusta.”

Alex oli luokkaa ylempänä koulussa ja kolmekymmentä senttiä pidempi kuin minä. Hänellä oli leveä suu, kapenevat ruskeat silmät ja nauru, joka ulvoi kohti pilviä bussipysäkillä syysaamujen viileydessä. Hän käytti samaa paitaa neljänä viidestä

koulupäivästä, ja minusta hän oli kaunis. Olin tuntenut Alexin vuosia, mutta tuo muistiinmerkitty uintikerta on ensimmäinen selvä muistoni hänestä. Muutamaa kuukautta myöhemmin hän sylkäisi päälleni ensimmäisen kerran.

Kun täytin yksitoista, minut kirjattiin julkiseen yläkouluun kuten kaikki kaupungin viides- ja kuudesluokkalaiset.

Uusi bussipysäkki oli kauempana kohdassa, jossa metsätie päättyi t-risteykseen. Teiden kulmassa sijaitti suuri talo, jonka omisti Robert Ballard, *Titanicin* hylyn vuonna 1985 löytänyt valtameritutkija. Uransa alkuvaiheessa Ballard oli työskennellyt läheisessä Woods Hole Oceanographic Institution -keskuksessa. Hänen pakkomielteensä haaksirikoista syntyikin syvänmerensukelluksilla Massachusettsin rannikon tuntumassa. Toisinaan katselin taloa – sen lukuisia kiiltäviä ikkunoita ja murattiin tukehtuvaa tenniskenttää – ja mietin, mikä erotti Ballardin ja isäni, joka oli kapteeni kauppalaivastossa. Yksi mies kuljetti rahattiaan valtameren yli; toinen uskaltautui syvyyskiin löytääkseen omansa. Minuun vetosi romantiikka, jota oli sekä kimaltavan pinnan halkomisessa että syöksyssä kylmiin syvyyskiin. Ballardin pihaa ympäröi kiviäitä. Siellä odotimme koulubussia.

Luin kirjoja kävellessäni bussipysäkille. Lukeminen söi aikaa. Kokonaiset tunnit katosivat peräjälkeen. Lukeminen lyhenesi isäni matkojen kestoja ja liikautti minua sivulta lähemmäs hänen paluutaan. Olin yhden tempun taikuri: sain maailman katoamaan. Luettuani kokonaisen iltapäivän elämä oli sumuis-ta puoliunta, jonka läpi ajelehdin ja vuodin takaisin itseeni kuin hautuva tee.

Viidennen luokan alku muutti muutakin kuin bussipysäkin sijainnin. Vanhempani olivat eronneet sinä kesänä.

Kehoni, aiemmin luotettava alus, alkoi muuttua. Ei syntynyt onnellista lumousta tai taikatemppua. Vain räjähdys. Uutta kehoa oli vaikeampi kadottaa.

”Joskus toivon etteivät ihmiset muuttuisi”, kirjoitin päiväkirjaani. Ihmisillä tarkoitin vanhempiani. Tarkoitin itseäni. Tarkoitin poikaa, joka ui järven poikki kohti uutta kehoani, jolla oli voima houkuttaa muttei hallita.

Ennen murrosikää kuljin maailman läpi ja lähestyin toisia vail-la epäröintiä tai itsetietoisuutta. Luin nälkäisesti ja kokosin punaiseen, samettikantiseen muistikirjaan listoja kaikista sanoista, jotka halusin oppia. Se on minulla edelleen. ”Ersatz”, lukee muistikirjassa. ”Entropia. Mnemoninen. Räme. Pyylevä. Harmaahapsi.” Olin älykäs ja vahva, ja ne olivat ainoat voimalllähteeni. Vanhempani rakastivat minua ja tukivat vahvuuksiani.

Kenties lapsuuden maailmani oli turvallisempi kuin muiden tyttöjen. Äitini kielsi kaapelitelevision ja sokerimurot. Hän teki tussilla lastenkirjoihini feministisiä korjausmerkintöjä. Kun isäni ei ollut merillä, hän opetti minua lyömään sekä nyrkillä että baseballmailalla, etsimään Pohjantähden ja sytyttämään tulen. Minua suojeltiin naisena elämisen synkemmiltä tasoilta. Ajattelen nyt *Titanicia* – en kuitenkaan haaksirikon tuttua tragediää, tyyrpuurin puoleiseen kylkeen kirskuvaa jäätä, haljenneen rungon läpi ryöppyävän meriveden jylinää. Ajattelen laivan lyhyen matkan ihmettä. Niitä 375:tä meripeninkulmaa, jotka se lipui täydellisenä Atlantin halki. Oman matkani alku oli myös ihme. *Titanicin* lailla sekään ei kestänyt.

Äitini huomasi ensimmäisenä. ”Kehosi on temppeli”, hän ilmoitti minulle. Hänen ostamansa rintaliivit tuntuivat silti enemmän pakkopaidalta kuin seremonia-asulta. Pukeuduin roikkuviin t-paitoihin ja kuljin hartiat lysisssä. Yritin haudata kehoni. Se oli suuri kaikilla väärillä tavoilla. Törmäilin pöydänkulmiin niin, että lanteeni muuttuivat violeteiksi; en enää tuntenut omaa muotoani. Äiti toi kotiin kirjan nimeltä *The What's Happening to My Body? Book for Girls*. Siinä selitettiin hormo-